

РНИДС
Регистар националног
интернет домена Србије

Фондација „Регистар националног интернет домена Србије“
Жоржа Клемансоа 18а/1, Београд | телефон: 011.7281.281
mids.rs | rnic.rs | kancelarija@mids.rs

ПЛАН И ПРОГРАМ РАДА ФОНДАЦИЈЕ „РЕГИСТАР НАЦИОНАЛНОГ ИНТЕРНЕТ ДОМЕНА СРБИЈЕ“ ЗА 2021.

Управни одбор РНИДС-а

Београд, децембар 2020.

Увод

Полазећи од основних циљева Фондације и основних аката, Управни одбор планира да РНИИДС током 2021. ради на остварењу следећих краткорочних и средњорочних циљева, наведених према Организационом оквиру:

- Стратешко планирање
 - Израда и усвајање петогодишње Стратегије РНИИДС-а
- Послови регистрације и тржишта домена
 - Даље унапређивање система за регистрацију назива домена
 - Унапређење правила и политика које се односе на регистрацију назива домена
 - Пружање подршке за DNSSEC
 - Одржавање и побољшање ИКТ инфраструктуре и сервиса
 - Повећање броја назива домена, како у .rs тако и у .срб домену
 - Рад на развоју тржишта домена, активирање нових могућности за повећање броја нових регистраната
 - Унапређивање сарадње са овлашћеним регистрима РНИИДС-а кроз увођење нових заједничких акција и виши ниво квалитета подршке ОР-овима
 - Сарадња са другим националним регистрима
- Пословање Канцеларије
 - Унапређење софтверске подршке пословању РНИИДС-а
 - Унапређивање стандарда пословања, примена и сертификација по стандардима ISO – Увођење ISO стандарда 27001
- Подршка раду Фондације
 - Даље унапређивање јавности рада
 - Појачање фондацијске делатности
- Подршка развоју интернета у Србији
 - Сарадња са домаћим и међународним владиним и невладиним организацијама
 - Наставак подршке интернет заједницама
 - Активна улога у регионалној сарадњи
- РНИИДС-ЦЕРТ
 - Даљи развој РНИИДС-ЦЕРТ функционалности
 - Рад на успостављању редовних канала комуникације са националним ЦЕРТ-ом, као и свим посебним ЦЕРТ-овима у земљи и другим ЦЕРТ организацијама у иностранству

Стратешко планирање

Рад на изради петогодишње Стратегије РНИДС-а

РНИДС има у плану, током 2021, израду и доношење петогодишње Стратегије РНИДС-а. Водећу улогу у тој активности носи Управни одбор као највиши орган управљања РНИДС-а. Сагласно Статуту РНИДС-а, петогодишња Стратегија ће бити донета уз консултације са Конференцијом суоснивача. Као приступ је опредељено да се Стратегија изради уз помоћ више консултаната за поједине области, на тај начин што ће један консултант и РНИДС координирати активности, док ће специјализовани консултант или интерни ресурси РНИДС-а спровести анализе које су неопходне да би се донела адекватна петогодишња Стратегија.

Као подактивности за израду Стратегије РНИДС ће спровести следеће:

- Процена испуњености Стратегије 2015-2020, коју ће спровести Управни одбор;
- Анализу тржишта у Републици Србији спровешће фирма специјализована за ове услуге;
- Ради прибављања најбоље праксе спровешће се анализа активности других регистара, како регионалних тако и других регистара који представљају добар пример;
- Анализа законодавног оквира у РС и ЕУ, у смислу релевантних прописа који су на снази, али и оних чије је доношење у нацрту. Анализу ће извршити специјализовани консултант;
- Партнерски односи представљају битан сегмент пословања РНИДС-а, те је потребно дати њихови анализу (ЦЕРТ-ови, Влада, ccTLD регистри, CENTR, APTLD, ICANN, RIPE, IGF...);
- Финансијска анализа досадашњег рада и пројекција трендова, са посебним освртом на канале продаје и цене домена и иновирани хеџинг политике, коју ће извршити консултант стручан за ову област;
- Анализа капацитета канцеларије РНИДС и предлози унапређења организационе структуре. Ову анализу ће извршити агенција за људске ресурсе (HR агенција), уз помоћ интерних ресурса;
- Каталог услуга (постојеће и евентуално проширење). Ову анализу ће спровести консултант, уз помоћ интерних ресурса;
- Оцена и унапређење активности на пољу друштвене одговорности (стипендирање, едукација о доменима, пословање на интернету донације, сарадња са факултетима);
- SWOT и/или друга потребна анализа.

Послови регистрације и тржиште домена

Систем за регистрацију назива домена

ИКТ инфраструктура

И у 2021. планирамо да редовно одржавамо инфраструктуру Система за регистрацију назива домена са нагласком на подизање перформанси продукционог система и нивоа безбедности. Наставићемо активности на одржавању достигнутог нивоа доступности сервиса и даљем унапређењу продукционих система.

За 2021. планиране су редовне оперативне активности на одржавању и унапређењу ICT система и набавка потребне опреме, као и набавка и имплементација система за безбедан приступ критичним ресурсима.

Планирамо промоцију IPv6 функционалности у интернет заједници.

Планирамо да радимо на изради пројекта домаћег DNS Anycast-a.

У плану је и даље унапређење инфраструктуре са циљем постизања вишег нивоа безбедности и сигурности.

И на крају, али не најмање важно, увођење одговарајућих ISO стандарда.

Инсталација нове опреме у дата центре

У зависности од исхода тендера, испорука нове опреме планирана је за први квартал 2021. Инсталација нових сервера и сториџ система почела би одмах након испоруке и била би обављена у више фаза, водећи рачуна да сви сервиси РНИДС-а буду све време оперативни и да нема прекида у њиховом раду.

Реконфигурација унапређење система за мониторинг и обавештавање

Планирано је да се након инсталације нове опреме, током другог и трећег квартала ради на реконфигурисању и унапређењу система за праћење рада система и сервиса РНИДС-а. Унапређење би требало да омогући знатно детаљнији преглед стања појединих хардверских компоненти и праћење рада појединих апликација, као и правовремено обавештавање о евентуалним проблемима.

Сарадња са ОР-овима и послови регистрације

Сарадња ће се наставити даљим развојем софтвера за регистрацију, као и пратећих процедура, у складу са прихваћеним предлозима ОР-ова.

Планирано је одржавање техничких, маркетинг и оперативних радионица које за циљ имају обуку и едукацију овлашћених регистара, као и других обука за које постоји интересовање.

Израда процедура и активности у вези са унапређењем безбедности ОР-ова

У плану је доношење нових Административних и техничких услова о раду ОР-ова, којим се прецизира техничко и административно пословање овлашћених регистара РНИДС-а, као и мере заштите ИКТ система од посебног значаја у смислу важећих прописа који уређују информациону безбедност. Након доношења овог акта, ОР-овима ће бити остављен рок од шест месеци за неопходна усклађивања. У том прелазном периоду биће презентоване измене и организоване радионице како би се ОР-овима дала подршка у вези са неопходним усклађивањима. По завршеном периоду усклађивања планиране су редовне безбедносне провере.

Поред техничких провера, у плану је развој и примена процедура за проверу усклађености пословања ОР-ова са правним оквиром који уређује ово питање.

Унапређење rsReg-a

Апликација за регистрацију назива домена је од почетка употребе новог система 2016. године унапређивана новим функционалностима у складу са потребама и изменама процеса и процедура регистрације. Током 2021. планиране су нове измене процедура, као и додатне функционалности које ће омогућити лакши рад овлашћених регистара. Такође, планиране су и системске измене које ће омогућити ниже трошкове и већу безбедност система регистра.

Безбедност Регистра

Управљање Регистром националних интернет домена уврштено је у листу послова и делатности у областима у којима се обављају делатности од општег интереса и у којима се користе информационо-комуникациони системи од посебног значаја. Унапређење безбедности рада регистра биће обезбеђено и увођењем процедура у складу са стандардима из те области.

DNSSEC TLD KSK rollover

Током 2021. истиче валидност KSK кључева за зоне којима управља РНИДС. То подразумева потребу да се креирају и имплементирају нови KSK кључеви за период од наредне две године. Ова операција захтева пажљиво спровођење процеса и праћење валидности DNSSEC записа од тренутка уноса новог кључа у зонски фајл, преко публикувања нових DS записа у рут (*root*) зони до потпуног уклањања одговарајућих записа за кључеве који су тренутно у употреби.

Наставак активности за увођење IMS система

Приоритетни задатак РНИДС-а, уз доступност сервиса, свакако је и безбедност. Имплементација централизованог система за праћење и контролу права приступа систему омогућава знатно бољу контролу права приступа и откривање потенцијалних злоупотреба и покушаја неовлашћеног приступа.

DNSSEC унапређење уноса у базу регистра и провере валидности

И поред сталног унапређења и аутоматизације DNSSEC-а, потписивање DNS записа је технички захтеван процес. РНИДС ће током трећег и четвртог квартала 2021. радити на систему за аутоматско преузимање DS записа за .rs и .srb домене, аутоматску верификацију тих записа и публикување у одговарајућој зони за домене којима РНИДС управља. CDS/CDNSKEY је још увек нова технологија и мали број регистара својим корисницима омогућава ову опцију. Начини имплементације и искуства су различита, па је неопходно да се пре имплементације ове технологије ураде детаљни тестови и провере. Ово ће такође захтевати и унапређење система за проверу валидности DNSSEC записа и њихово аутоматско искључивање из родитељских зона док евентуални проблем не буде решен.

Радиће се на промоцији DNSSEC записа и едукацији у вези са његовим коришћењем.

Израда процедура и правила и имплементација RDAP-а

Регистри генеричких домена највишег нивоа имају обавезу, у складу са новим захтевима ICANN-а и усклађеношћу са ГДПР-ом, да имплементирају нови WHOIS сервис - RDAP. Неки ccTLD оператери су такође прихватили да на тај начин омогуће приступ подацима у бази регистра. РНИДС ће током 2021. радити на анализи решења и изради правила и процедура за евентуалну имплементацију RDAP-а.

Израда процедура за проверу здравља DNS-а и обавештавања релевантних оператора

Планирано је да се током прва два квартала развије систем за анализу исправности рада DNS сервера за .rs и .srb домене и да се креирају сумарни квартални извештаји. Такође је планирано да се са DSN оператерима који одржавају ауторитативне сервере за велики број .rs и .srb домена активно ради на унапређењу рада и отклањању евентуалних неправилности.

Праћење употребе и безбедност сајтова у .rs и .srb доменским просторима

Планиран је развој система за анализу употребе веб-сајтова у .rs и .srb доменским просторима. Посебна пажња ће бити на анализи употребе SSL/TLS сертификата и имплементацији форсирања https-а (HSTS) на њима.

Развој и промена правила за регистрацију назива домена

Унапређење аката о регистрацији

Управни одбор ће, уколико се укаже потреба, радити на унапређивању и усклађивању аката о регистрацији у складу са предлозима заинтересованих страна и најбољом праксом.

Надзор над применом аката о регистрацији назива домена

У 2021. извршићемо контролу усаглашености рада свих овлашћених регистара РНИИДС-а и поштовања одредби уговора и Општих услова, као и редовно оцењивање које се односи на број регистрације назива домена.

Квалитет података у збирци Регистра

Ради унапређења квалитета података у збирци Регистра иновираћемо интерне процедуре и сарадњу са другим јавним збиркама података, а у складу са најбољом светском праксом. У ове активности неопходно је укључити наше ОР-ове.

Abuse политике – иницијатива за развој политика

И поред вишегодишњих активности РНИИДС-а у мониторингу злонамерне употребе .rs и .срб домена, овлашћења која РНИИДС има своде се на сарадњу са регистрантима и хостинг провајдерима и обавештавање Националног ЦЕРТ-а и ВТК о злоупотреби, као и достављање података о регистрацији, на захтев надлежних органа. У плану је да се током 2021. покрене дијалог са релевантним чиниоцима у циљу уређивања овог питања на систематски начин, по узору на најбољу европску и светску праксу.

Развој тржишта домена

Број домена

За даљи пораст броја новорегистрованих домена, као и повећање обнове постојећих домена неопходна је едукација, као и промоција коришћења националних домена, на чему ће се радити током 2021. године.

Тржишна сарадња са ОР-овима

Током 2021. унапредићемо програме тржишне сарадње са ОР-овима.

Поред организовања редовних конференција ОР-ова, увешћемо и тематски специјализоване оперативно-техничке, али и друге радионице у складу са исказаним потребама ОР-ова.

Едукативно-промотивне активности

Едукативно-промотивне активности у 2021. базираће се али не и ограничавати на популаризацији пословног коришћења интернета и на представљању примера успешног интернет присуства на .rs/.срб доменима.

Излагања на догађајима других организација, више појављивања током године, теме и догађаји дефинишу се током године у контакту са организаторима.

Догађаји:

- Обележавање годишњице .rs домена (онлајн ДИДС)
- Обележавање годишњице .срб домена (промоција нових ћириличких фонтова)
- Редован стручни скуп који се организује заједно са Правним факултетом Универзитета у Београду
- Панел дискусија поводом Европског месеца сајбер безбедности
- RSNOG – подршка конференцији
- Тематски специјализована предавања и радионице у складу са исказаним потребама ОР-ова
- „Pitajte.rs“ интерактивни тематски подкасти

Маркетинг и комуникације

Као комуникациони циљеви за 2021. годину одређени су:

1. **Већа препознатљивост националних домена** као најбољег избора за присуство на српском интернет простору;
2. **Већа информисаност о правилном наступу на интернету** (коришћење властитих локација, на властитом називу домена, насупрот локацијама на туђим називима домена) и
3. **Већа препознатљивост РНИДС-а** као организације која савесно и професионално управља базом регистрованих назива националних домена и интернет инфраструктуром од посебног значаја, захваљујући чему наши домени беспрекорно функционишу, као и препознатљивост РНИДС-а као организације која подиже свест о примереном, успешном и безбедном коришћењу интернета у пословању.

Екстерна циљна публика

- Микро и мала предузећа и предузетници
- Постојећи регистранти
- Маркетинг и веб-агенције (често посредници при регистрацији назива домена)
- Финансијске институције (банке, осигуравајућа друштва)
- Средња и велика предузећа
- Државни органи
- Образовне и сродне установе
- Студенти
- ICANN, CENTR, страни регистри домена

Екстерни канали комуникације

Избор канала и начина комуникације прилагођен је публици са којом се комуницира, а поруке које се шаљу у складу су са комуникационим циљевима које треба остварити кроз:

- Сајтове Фондације (примарна платформа за пласман садржаја биће сајт domen.rs, одакле ће бити дистрибуиран кроз различите дигиталне канале);
- Секцију „pitajte.rs“ на сајту domen.rs, са својом одредишном страном и визуелним идентитетом;
- РНИДС-ове налоге на друштвеним мрежама;
- РНИДС-ов Јутјуб канал;
- Плеј-листу „pitajte.rs“ на РНИДС-овом Јутјуб каналу
- Њузлетере
-
- Стручне медије који се баве бизнисом и технологијом (медијски портали);
- Стручне групе на друштвеним мрежама;
- Сарадњу са утицајним организацијама и појединцима (хабови, истакнути појединци);
- Сарадњу са домаћим привредним и струковним удружењима – ПКС, ДИС, IAB, САМ, УЕПС, ДСОЈ... (мејлинг листе, блогови, Јутјуб канали);
- Сарадњу са техничком заједницом кроз стручне радионице, хакатоне и сл.;
- Домаће и међународне догађаје и конференције;
- Самосталне и партнерски организоване догађаје (конференције, едукације, панели);
- Релевантне догађаје на којима, као гости, учествују РНИДС-ови стручњаци;
- Спонзорисане догађаје на којима потенцијално учествују и РНИДС-ови стручњаци
- Стручне медије који се баве бизнисом и технологијом (штампа, ТВ, радио);
- Утицајне организације и појединце (хабови и бизнис инкубатори, државне институције попут Привредне коморе);
- Предавања на факултетима;
- Брендирани материјале.

Кључне поруке

1. Кључне предности .rs домена
2. Сајт domen.rs и секција „pitajte.rs“ јесу примарна дестинација за корисне и практичне информације о доменима, као и промишљеном и безбедном пословању на интернету
3. РНИДС је организација која савесно и професионално управља базом регистрованих назива националних домена и интернет инфраструктуром од посебног значаја, захваљујући чему наши домени беспрекорно функционишу и организација која подиже свест о примереном, успешном и безбедном коришћењу интернета у пословању.

Интерни канали комуникације

Њузлетери, као нови канали који ће бити конципирани као интерни и екстерни. Интерни су намењени за Конференцију суоснивача, Управни одбор и ОР-ове, док су екстерни намењени општој јавности.

Кључне активности:

Комуникација, онлајн и офлајн (пи-ар текстови, адвенторијали, огласи, инфографици, видео-материјали).

Интернет присуство РНИДС-а

Током 2021. планирана је промоција и редовно ажурирање садржаја новог сајта на адреси domen.rs/домен.срб, намењеног едукацији и популаризацији националних домена.

Израда садржаја за РНИДС-ове портале и друштвене мреже, континуирано током године.

Анализе тржишта домена

Планира се редовно спровођење истраживања домаћег тржишта и јачање постојеће аналитике сопствене базе података, као основа за израду стратегије организације до 2025.

Међународна сарадња

Међународна сарадња ће се наставити са циљем остваривања основних и додатних циљева Фондације.

Посебно место заузеће регионална сарадња са другим националним регистрима.

РНИДС је члан организација ICANN (ccNSO), CENTR, RIPE, APTLD, DNS-OARC, па ће, сходно томе, у наредном периоду бити настављене активности које су у фокусу тих организација, независно од тога да ли се скупови одржавају онлајн или уживо. Циљ тих активности биће да РНИДС преузме најбољу светску праксу других организација, као и да своја искуства понуди другим регистрима.

Организација међународних скупова

Нема најаве да ће током 2021. бити организованих скупова уживо. У случају да се ситуација са пандемијом промени набоље, РНИДС ће бити спреман да угости до две CENTR радионице, уколико се укаже потреба за тим. У плану је одржавање састанка регионалних регистара домена.

Пословање Канцеларије

Ефикасност и ефективност пословања

Примена ИКТ у пословању

Током 2021. године РНИДС ће наставити рад на успостављању савременог пословног окружења за рад Канцеларије РНИДС-а.

Наставак имплементације и унапређења пословних апликација

Унапређење ефикасности рада РНИДС-а један је од приоритета током 2021. године. Пуна имплементација DMS система (систем за управљање документима) и проширење функционалности система за праћење токова новца и реализације буџета представљаће даљи корак у том правцу.

РНИДС-ЦЕРТ

Послове РНИДС-ЦЕРТ-а до сада су, уз редовне послове, обављали запослени у ИКТ сектору РНИДС-а. Планирано је да се 2021. запосли једна особа која ће се системски бавити активностима и пословима РНИДС-ЦЕРТ-а, сарадњом са националним ЦЕРТ-ом, као и сарадњом са посебним ЦЕРТ-овима у Србији, а у циљу и смањења злонамерних активности на доменима којима РНИДС управља, као и едукацији јавности о релевантним питањима из делокруга РНИДС-ЦЕРТ-а.

Примена стандарда у пословању

Настављају се активности на имплементацији ISO 27001 стандарда.

Оцена усклађености пословања са прописима о заштити података о личности

С обзиром на то да је прошло довољно времена од доношења нових прописа у овој области, као и то да се пракса довољно развила, потребно је да се изврши екстерна оцена усклађености пословања РНИДС-а у овој области. Након оцене и датих сугестија, извршиће се додатно унапређење ових правила и њихове примене.

Независна оцена усклађености пословања РНИДС-а према Споразуму о сарадњи са надлежним министарством

Током 2021. потребно је ангажовати независне консултанте који ће извршити потребне анализе дефинисане Споразумом о сарадњи са надлежним министарством.

Финансије

Управни одбор планира да 2021. настави политику одговорног и транспарентног деловања. Одлуке ће се доносити савесно и објективно, уважаваће се и поштовати мишљење свих релевантних чинилаца Фондације (директор, Конференција суоснивача и Статутарна комисија).

План Управног одбора је да и у 2021. Фондација позитивно послује, уз пажљиво улагање у побољшање основне делатности, улагања у сарадњу са ОР-овима, друштвено одговорне пројекте, као и активно учешће у међународним организацијама чији је РНИДС члан.

Очување ликвидности и солвентности један је од најважнијих задатака Фондације за 2021.

Управни одбор ће и наредне године водити рачуна о наменском коришћењу, очувању и увећању имовине и средстава Фондације.

Контрола коришћења имовине Фондације

Управни одбор ће и наредне године водити рачуна о наменском коришћењу, очувању и увећању имовине и средстава Фондације.

Управни одбор РНИДС-а 2021. има обавезу да изврши:

- 1) Одобравање годишњег Финансијског плана и, по потреби, ребаланса;
- 2) Усвајање Завршног рачуна;
- 3) Надгледање пословања Фондације кроз праћење реализације Финансијског плана;
- 4) Сарадњу са Интерном ревизијом;
- 5) Сарадњу са независним (екстерним) ревизором.

Финансијски план 2021

Задатак УО током 2021. биће да прати реализацију Финансијског плана, усмерава и распоређује средства која се опредељују у складу са приоритетима који су дефинисани у Плану и програму, као и да кроз реализацију Финансијског плана прати ликвидност организације.

Завршни рачун Фондације

УО је и у 2021. обавезан да усвоји Завршни рачун у прописаном облику за годину која се завршава на дан 31. 12. 2020. и одобри их, како би благовремено био предат надлежном органу.

Интерна ревизија

На основу постојећег Уговора, РНИДС наставља сарадњу са Интерном ревизијом и у 2021. години. Период и област контроле дефинише Интерна ревизија у сарадњи са Управним одбором.

Независни ревизор

У плану је ревизија Завршног рачуна за 2020. и независна екстерна ревизија.

Набавке

И током 2021. је планирано вођење процеса набавки у складу са Правилником о спровођењу набавки. Овај правилник треба даље унапређивати у циљу веће ефикасности и транспарентности рада, а у сарадњи са Интерном ревизијом, која контролише његову примену.

Подршка раду Фондације

Јавност рада

Планирамо иновирање редовних публикација РНИДС-а.

Редовно извештавање о активностима РНИДС-а, објављивање званичних докумената и ажурирање садржаја биће наша стална активност.

Активности органа и тела Фондације

Активности Конференције суоснивача

Планирано је да током 2021. буду одржане две редовне седнице Конференције суоснивача, као и две изборне седнице, једна за избор чланова Статутарне комисије, а друга за руководство Конференције суоснивача.

Поред активности у оквиру радних група, УО ће настојати да представнике суоснивача разноврсније укључи у рад РНИДС-а.

Активности Управног одбора

Управни одбор ће, у складу са Пословником о раду, сачинити Календар седница УО.

У наредној години ће чланови УО учествовати у раду на домаћим и међународним скуповима у складу са циљевима дефинисаним у овом Плану и програму.

Подршка развоју интернета у Србији

Односи са интернет заједницом

Редовни годишњи скупови

Редовни годишњи скупови одржаће се у својим уобичајеним терминима уз иновирани концепт.

Програми едукације

РНИДС планира да и даље учествује у:

- Интерактивним и самосталним е-конференцијама;
- Догађајима које организује интернет заједница;
- Стручним предавањима, у сарадњи са заинтересованим факултетима, студентским и струковним организацијама;
- Пружању подршке RSNOG заједници.

Управљање интернетом

РНИДС ће у својим активностима, а у складу са могућностима, активно учествовати у процесима одлучивања о управљању интернетом и будућности система назива домена.

Односи са државним органима

У току наредне године, Управни одбор РНИДС-а наставиће да прати измене домаће и упоредне регулативе која утиче на област рада Фондације. Интензивираће се сарадња са релевантним државним органима и организацијама.